

Årsrapport for 2018

Regional kompetansetjeneste for lindrende behandling – «Lindring i nord»
Váidudandivššu guvllolaš gealbobálvalus

Helseforetak: UNN-HF

Beskrivelse av kompetansetjenesten. Formål, innhold og avgrensning

Regional kompetansetjeneste for lindrende behandling - "Lindring i nord" (LIN) - er en av fire regionale kompetansetjenester i Norge. Målet for tjenesten er å styrke kvaliteten på lindrende behandling i regionen, og bidra til at alvorlig syke og døende og deres pårørende får et best mulig behandlings- og omsorgstilbud uavhengig av bo- og oppholdssted. Hovedoppgaver:

- Kompetanseheving gjennom undervisning, veiledning og informasjon
- Bidra til et helhetlig organisert lindrende tilbud gjennom nettverksarbeid, bedre pasientforløp og systematisk oppbygging av det palliative tilbudet i spesialist- og kommunehelsetjenesten
- Fagutvikling og forskning

Tjenesten er organisatorisk plassert i Kreftavdelingen, Kirurgi-, kreft- og kvinnehelseklinikken (K3K), UNN-Tromsø. Kreftavdelingen drifter palliativt team og har integrert lindrende døgnbehandling for kreftpasienter i avdelingens sengepost. UNN-Tromsø har ikke egne dedikerte sengeplasser for palliasjon.

LIN arrangerer fast større kurs i Tromsø og Bodø, underviser via videokonferanse (VK) og bidrar ved fagdager i kommuner og sykehus. Vi veileder helsepersonell ift fagprosjekt i kommuner og sykehus, drifter nettverk for ressursykepleiere og palliative senter og driver informasjonsvirksomhet. Implementering av kunnskap og relevante palliative hjelpemidler og verktøy er sentralt i arbeidet. Flere ansatte har nasjonale oppgaver. LIN har 2 egne initierte forskningsprosjekt og er med i nasjonal prosjekt.

Målgruppen er alle typer helsepersonell som arbeider med lindrende behandling på ulike nivå i helsetjenesten. LIN arbeider ikke spesifikt med barnepalliasjon, men kan bidra ift utvikling og organisering av denne tjenesten.

Bemanning og kompetanse

LIN har 4,5 stillinger, men lønnsmidler til 4,3 (inkl. 20% overlegeressurs fra Kreftavdelingen, UNN til undervisning). Ansatte i 2018:

Bente Ervik	Leder 100%, førsteamanuensis UiT
Bodil Trosten	Kreftsykepleier 100%, Master i sykepleie mai 2018
Karen Isaksen	Kreftsykepleier 100% fra febr. 2018
Sølvi Hall	Kreftsykepleier 20%, Helgelandssykehuset Mo i Rana
Sigve Andersen	Overlege 50%
Tom Dønnem	Overlege/forsker 10%
Overlegeressurser Kreftavdelingen	20%
Nina Bertheussen	Sekretær 20%

Undervisning og målgruppe.

I hovedsak når vi flest (spesial)sykepleiere og helsefagarbeidere, i mindre grad leger og annet helsepersonell. Antall deltakere er noe mangelfull i oversikten.

- Universitet og høyskoler: videreutdanning kreftsykepleie
- 3-dagers kurs lindrende behandling UNN-Tromsø, alle yrkesgrupper

- VK undervisning, diverse enkelttimer, 6t, 8 kommuner, «Tirsdagsundervisning, Helse Midt», palliative senter
- E-helse, faglig fordypning for 5 kommuner, ressurspsykepleiere i kommunene, leger v/enkelttema. Total 200 delt. gj. snitt 33 delt.
- Sykehus, Helgelandssykehuset Rana og Finnmarkssykehuset-Kirkenes, UNN Tromsø. Internundervisning kreftavdelingens leger og poliklinikk
- Kommuner, fagdager, kortere kurs, og bidrag i kurs: 2 kommuner
- Legekantor i Tromsø
- Undervisning v/nettverksmøter, ressurspsykepleiere
- Nasjonale fagmøter, inviterte innlegg; Aldring og helse, Onkologisk forum og Landskonferanse i palliasjon

Informasjon og veiledning

Tilskudd til lindrende behandling fra Helsedirektoratet

LIN vurderer alle søknadene i samarbeid med Fylkesmannen i Troms. For 2018 =19 søknader, 13 kommuner fikk tilskudd, enten nye midler eller videreføring av tidligere prosjekt. Alle prosjektledere er kontaktet, og LIN har veiledet/diskutert flere prosjekt via telefon/VK.

Nettsider. Kontinuerlig oppdaterings- og utviklingsarbeid for å gjøre fagstoff tilgjengelig for helsepersonell; utviklet nettressurser for pleuredren, ernæring og pårørende. www.unn.no/lin

Nyhetsbrev. Nyhetsbrev sendes tre ganger pr. år til ressurspersoner i regionen.

Onsdagsmøte UNN-Tromsø, 2 innlegg.

Organisering og nettverk

Ressursnettverk for sykepleiere i kreft og lindrende behandling

Nettverksmøtene er en arena for kompetanseheving, informasjon, implementering av kunnskap og samarbeid på tvers av, og mellom nivå i helsetjenesten. Geografien i nord gjør dette til et viktig møtested for (kreft)sykepleiere som har et spesielt ansvar for lindring i kommunene og sykehus. Det er vanligvis to møter årlig i hvert foretak, et fellesmøte for hele foretaket og et møte knyttet til lokale sykehus. Generelt er det godt oppmøte på nettverksmøtene, men vi når i mindre grad de aller minste kommunene. Oversikt over ressurspersoner finnes på www.unn.no/lin.

Finnmarkssykehuset. Fellesmøte avholdt i Tromsø sammen med UNN: 18 delt, 11/18 kommuner, 1/2 sykehus. Lokale møter i Kirkenes og Hammerfest: 26 delt 8/19 kommuner og begge sykehus.

UNN-HF. Fellesmøte avholdt i Tromsø med Finnmarkssykehuset: 34 delt, 17/28 kommuner, 2/3 sykehus. Lokale møter: UNN-Tromsø og UNN-Narvik og UNN-Harstad: 38 delt- 19 kommuner, og 2/3 sykehus.

Nordlandssykehuset. Fellesmøte: Bodø, 17 delt, 9/21 kommuner, 2/3 sykehus. Ikke avholdt lokale møter høst pga Landskonferansen i palliasjon i Bodø.

Helgelandssykehuset. Fellesmøte i Sandnessjøen: 22 delt. 7/18 kommuner, 3/3 sykehus. Lokalt møte i Mo i Rana, 23 delt.

Regionale palliative senter i sykehus, nettverksmøter. Det har vært avholdt to møter via VK.

Møter med palliative senter i sykehus.

UNN- Narvik: Tre timers møte med palliativt team, *Helgelandssykehuset-Sandnessjøen:* Dagsmøte med palliativt team, *Finnmarkssykehuset-Kirkenes:* Møte med aktuelle leger ifm med annen undervisning og *UNN-Harstad:* Omvisning ifm møte i prosjekt «Palliasjon i UNN» (se senere).

Nasjonal samling for de fire regionale kompetansetjenestene. Dagsmøte arrangert i Tromsø.

Annet

Deltagelse i råd og utvalg

Nasjonalt.

- Nasjonale faglige råd ved livets slutt, medlem arbeidsgruppe, Helsedirektoratet, avsluttet juni 2018.
- Revidering av Handlingsprogram for palliasjon i kreftomsorgen, medlem arbeidsgruppe, Helsedirektoratet.
- Nasjonalt samarbeid om koder i palliasjon, medlem arbeidsgruppe.
- Nasjonalt samarbeid innhold nettsider, de fire regionale kompetansetjenestene.
- Nasjonalt referansegruppe «Livets siste dager», medlem team.

Regionalt

- Fagråd kreft, Helse nord, medlem.
- Samarbeidsmøter Kreftforeningen, region nord.
- Møter med referansegruppen for LIN, 2 VK møter.

Lokalt

- Samarbeidsmøte Undervisningstjeneste sykehjem og hjemmetjeneste (USHT) Troms.
- LØKTA, 8 kommuner i Sør-Troms.

Samarbeid med UiT Norges Arktiske Universitet

Leder 20% stilling som førsteamanuensis ved Master i sykeleie, fordypning i kreftsykepleie. Startet utarbeidelse av 10 stp emne «Palliasjon hos eldre» i samarbeid med Master i helsefag, fordypning aldring og eldre. Ansatte medlem av komité ved 2 dr.grader og eksamensarbeid.

Palliasjon i UNN

Etter mandat fra direktøren v/UNN i desember 2017 ble det nedsatt en bredt sammensatt arbeidsgruppe for å utrede palliasjon i UNN HF. I dag er tilbudet underdimensjonert ift sykehus vi kan sammenligne oss med. Klinikksjefene i K3K og Medisinsk klinikk er ansvarlig for prosjektet. Overlege i LIN leder arbeidet i arbeidsgruppen og leder LIN er med i styringsgruppen for utredningen.

Landskonferanse i palliasjon i Bodø, «Lys i mørket», ca. 500 deltakere. Sammen med det palliative miljøet i Bodø var LIN lokal arrangør; medlem av hovedkomitéen, leder vitenskapelig komité. Arbeidet ble gjennomført med dagsmøter, VK-møter og arbeid i mellomperioder.

Hospitanter, og diverse møter med samarbeidspartnere. Diverse henvendelser primært knyttet til; undervisning, veiledning på prosjekt, konkrete pasientsituasjoner, hospitering, koding mm.

Forskningsaktivitet

Publikasjoner:

Johansen, ML, Ervik, B (2018). *Teamwork in primary palliative care: general practitioners' complementary competencies*. BMC Health Service Research, 18: 159.

Trosten, B (2018). *Lindrende senger i sykehjem. – En kvalitativ studie om sykepleiernes erfaringer med tilbudet øremerkede palliative senger i sykehjem*. Masteroppgave. Det helsevitenskapelige fakultet, UiT Norges Arktiske Universitet.

Vitenskapelige presentasjoner:

Ervik B, Johansen ML: Landskonferanse i palliasjon, *Palliasjon i distriktskommuner*, muntlig parallellsesjon.

Johansen, ML, Ervik, B.: Landskonferanse i palliasjon, *Samarbeid om lindring i primærhelsetjenesten*, muntlig parallellsesjon.

Trosten, B: Landskonferanse i palliasjon «*Øremerkede senger i sykehjem*», poster.

Ervik B, Dønnem T: «*Vardesenterets rolle i kreftomsorgen – sett fra brukernes perspektiv*». Regional samling Vardesenteret nord.

Forskningsprosjekt initiert fra LIN.

«Rural palliative care» - from the perspective of health care professionals». Intervjustudie. Ervik, B. og Johansen ML.

«Vardesenteret» - dets rolle i den totale kreftomsorgen for pasienter og pårørende. Ervik, B og Dønnem, T.

Forskningsprosjekt LIN deltar.

PalliON, Palliative Care in Oncology, Nasjonal multisenter studie, UNN kontrollsykehus, onkolog LIN er PI på UNN.

Evaluering av pakkeforløp for kreft (EPAK), nasjonal studie, SINTEF. UNN deltar i 2 pakker av prosjektet, leder LIN lokal forsker.

Bedre livskvalitet og funksjon for eldre som får strålebehandling. Ansvarlig Sykehuset Innlandet, leder LIN bidrar i en delpakke av prosjektet, der NTNU Gjøvik er ansvarlig.

Medlem i European Palliative Care Research Centre (PRC) med årlige møter.

Medlem i forskningsnettverk palliasjon i primærhelsetjenesten.

Vurdering av aktivitet

LIN har hatt redusert bemanning i deler av 2018 pga av ubesatt stilling og avslutning av masterprosjekt. Kjerneoppgavene; undervisning, veiledning og nettverksarbeid er gjennomført etter plan innenfor de ressursene vi har og er på linje med foregående år. LIN sine bidrag ved nasjonale utredninger og konferanser er viktig for å få fram perspektiver på utfordringer i nord og våre særskilte geografiske og ressursmessige utfordringer.

UNN HF har startet et stort og nødvendig arbeid med styrking av palliasjon i de tre sykehusene ift UNN sin regionale og lokale funksjon. I følge Nasjonalt Handlingsprogram for palliasjon i kreftomsorgen skal et regionalt palliativt senter bestå av en klinisk del og en FOU del (kompetansetjenesten/LIN). UNN mangler en godt utbygget og helhetlig organisert palliativ klinisk del. En styrking av dette vil bety et sterkere fagmiljø også for LIN og forhåpentligvis en styrking av forskningsdelen i tjenesten.

Utfordringer

LIN har få faglige ressurser/stillinger ift de mange oppgavene som tillegges tjenesten og den styrking av palliasjon som etterspørres i NOU 2017:16 «På Liv og død». Videreutvikling av fagfeltet med bla. tidlig palliasjon, palliasjon for andre pasientgrupper enn kreft, implementering av nye faglige veiledere og formalisering av organisert palliasjon på lokalsykehus er utfordrende.

Oppgavene krever kompetanse som vi har erfart er vanskelig å rekruttere til. Utadrettet arbeid og et godt samarbeidet med dyktige fagfolk i hele regionen er sentralt for å sikre at kompetansen kommer ut i hele regionen.

I forbindelse med tidligere nedskjæringen ved UNN HF er LIN sitt budsjett tilsvarende redusert (til tross for regional funksjon). Dette har medført reduserte økonomi til stillinger, drift og utvikling av nye områder.

Årsrapporten er godkjent av referansegruppens medlemmer pr. mail.